

Yök Atlas (2020-2021-2022) Verilerine Göre Biyoloji Öğretmenliği Programına Yerleşen Öğrenci Sayıları Ve Puanları Üzerine Bir Değerlendirme

An Evaluation On Biology Teacher Training Programs According To YÖK Atlas (2020-2021-2022) Data

Meryem KONU KADİRHANOGULLARI*

Öz:

Bu araştırmada YÖK Atlas (2020-2021-2022) verilerine göre Biyoloji öğretmenliği programları üzerine bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır. Bu amaçla Biyoloji Öğretmenliği Yükseköğretim girdi göstergeleri 2020-2021-2022 verileri yokatlas.yok.gov.tr sayfasından indirilmiş ve incelenmiştir. Araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 2022 yılında üniversitelerin Biyoloji öğretmenliği programı toplam kontenjanı 191, yerleşen öğrenci sayısı ise 149'dur. 2020 yılında Biyoloji öğretmenliği programına son sırada yerleşen öğrenci en düşük puan ile Ondokuz Mayıs Üniversitesine; en yüksek puan ile Hacettepe üniversitesine, 2021 yılında en düşük puan ile Ondokuz Mayıs Üniversitesine; en yüksek puan ile Dokuz Eylül Üniversitesine; 2022 yılında ise en düşük puan ile Necmettin Erbakan Üniversitesine; en yüksek puan ile Dokuz eylül üniversitesine yerleşmiştir. Adayların TYT ve AYT netleri, biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olmadığını göstermiştir. 2020 yılında öğrenciler TYT'de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Sosyal Bilimler testinden; 2021 yılında TYT'de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Fen Bilimleri testinden; 2022 yılında ise TYT'de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Sosyal Bilimler testinden yapmışlardır. AYT puanlarında öğrencilerin en fazla başarılı oldukları test grubu 2020 yılında Matematik testi; 2021 ve 2022 yıllarında ise Biyoloji testi olmuştur. Biyoloji öğretmenliği lisans

* Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Dr. Öğr. Üyesi, Mail: meryem_6647@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7359-7061

programı mezunlarının KPSS1: Genel Yetenek-Genel Kültür ve KPSS2:KPSS121 (ortalaması) başarıları açısından en yüksek başarı puanı Marmara Üniversitesine en düşük başarı puanı ise Van Yüzüncü Yıl Üniversitesine aittir.

Anahtar Kelimeler: Biyoloji öğretmenliği, YÖK Atlas veri tabanı, Yükseköğretim kurumları sınavı, Kamu personeli seçme sınavı

Abstract

In this research, it was aimed to make an evaluation on Biology teaching programs according to Yök Atlas (2020-2021-2022) data. For this purpose, Biology Education Higher Education input indicators 2020-2021-2022 data were downloaded from yokatlas.yok.gov.tr and examined. Document analysis method was used in the research. The student who was placed last in the Biology teaching program in 2020 was transferred to Ondokuz Mayıs University with the lowest score;

to Hacettepe University with the highest score, and to Ondokuz Mayıs University with the lowest score in 2021; to Dokuz Eylül University with the highest score; In 2022, to Necmettin Erbakan University with the lowest score; He/she was placed in Dokuz Eylül University with the highest score. The TYT and AYT nets of the candidates showed that the academic achievement of the students placed in the biology teaching program was not high. The test group in which students were most successful in AYT scores was the Mathematics test in 2020, and the Biology test in 2021 and 2022. In terms of KPSS1: General Ability-General Culture and KPSS2: KPSS121 (average) achievements of biology teaching undergraduate program graduates, the highest achievement score belongs to Marmara University, and the lowest achievement score belongs to Van Yüzüncü Yıl University.

Keywords: Biology teaching, YÖK Atlas database, Higher education institutions exam, Public personnel selection exam

Giriş

Eğitim kavramının Türkçede birbirinden farklı anlamlara (disiplin, kazanım, sosyal hizmet, öğrenim, kasıtlı kültürlenme süreci ve sosyal kurum) gelecek şekilde yer aldığı görülmektedir. Fakat eğitim dersleri ve Eğitim Fakültesi deyimleri içinde kelime olarak eğitim bir disipline işaret edecek şekilde kullanılmaktadır (Ertürk, 1984; Cansaran, 2004). Eğitim, insan davranışlarını istendik yönde değiştirmek amacıyla düzenlenip işe koşulan sistem ya da fiziksel uyarılmalar neticesinde beyinde istendik biyokimyasal değişiklikler meydana getirme aşamalarıdır (Sönmez,1994). Eğitim; yeni kuşakların, toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken gerekli olan bilgi, beceri ve anlayış sağlamalarına ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme faaliyettir (Başaran,1992; Tüylüoğlu,2003; Konak ve Özhasar,2019).

Biyoloji bir bilim dalı olarak; insan dahil olmak üzere tüm canlıları makro boyuttan mikro boyuta kadar, onları etkileyen dinamik olaylarla beraber incelemektedir. Günlük yaşamı etkileyen birçok etkenin aslında biyolojik kökenli olması, bunların zaman geçtikçe birer problem haline gelmesi ve bu problemlerin üstesinden gelinmesinin biyoloji eğitimine bağlı olduğunun fark edilmesi, biyoloji eğitimine verilen önemi arttırmıştır. Biyoloji eğitimi bireylerin vücutlarının nasıl işlediğiyle ilgili bilgileri veren, çevreleriyle ilgili temel bilgileri veren ve bu bilgiler sayesinde birçok soruna çözüm getirebilme olanağı sağlayan önemli bir eğitimidir (Kılıç, 2009; Cengiz ve Ekici,2019). Biyoloji eğitimi kişilerin, sosyal, psikolojik moral ve kişisel kararlarını almalarına; beslenme, sağlık, çevreyi koruma ve sevgi gibi çağdaş problemlerine yardımcı olmaya hazırlamaktadır. Biyoloji bilimi bunu bir taraftan canlılar arasındaki doğal ilişkileri inceleyerek diğer taraftan araştırmalarla, bilgi toplamayı sürdürerek, insanların bu denge üzerindeki etkilerini açıklayarak yapmaktadır (Ergezen,1994; Yetkin,1998). Biyoloji biliminin ve biyoloji eğitiminin öneminin artması, biyoloji öğretmenin öneminin artması anlamına gelmektedir. İnsanlık için son derece önemli bir bilimin, bu alana yeteneği ve ilgisi olmayan öğretmenler tarafından öğretilmesi kabul edilemezdir. Bu sebeple bilinçli, alakalı ve akademik açıdan başarılı öğretmenler yetiştirmek oldukça önemlidir (Atıcı,2013).

Ülkeler arasında rekabetin çoğaldığı bu dünya düzeninde, gelişmekte olan tüm ülkelerde; sosyal, ekonomik, teknik ve siyasal yönden ilerleyebilmek adına nitelikli insan gücünü yetiştirmekten sorumlu eğitim kurumlarının önemi her geçen gün çoğalmaktadır (Delibaş ve Babadoğan,2009). Üniversiteler, bir toplumun en üst eğitim hizmet alanı olmasıyla, bulunduğu bölgeyi ekonomik, sosyal ve kültürel açılardan etkiledikleri için birer etki merkezi konumundadırlar. Toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli nüfusun oluşmasında katkı veren üniversiteler, bu açıdan toplumun önemli bir hizmet merkezidir (Üzülmez ve Arslan,2019). Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan ilk öğretim ve orta öğretim kurumlarının ihtiyacı olan öğretmenler büyük ölçüde eğitim fakültelerinden karşılanmaktadır (Karadeniz,2001).

Son zamanlarda öğretmenlerin istenilen şekilde kaliteli yetişememesi, sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasına geçilmesi ile artan öğretmen ihtiyacına cevap verememiş gibi eksiklikler sebebiyle eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma şeklinde çalışmalara başlanmıştır (Güllaç,2023). Günümüzde biyoloji öğretmeni 9 Üniversitenin Eğitim Fakültesi'ne bağlı Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi

Bölümü'nde yetiştirilmektedir (ÖSYS, 2022). Butts “her şeyin ötesinde öğretmen yetiştirmeyi, insan kaynağını geliştirme planlarının kalbi olarak görmek zorundayız” demiştir. Dolayısıyla Eğitim-öğretim etkinlikleri arasında çok önemli öğelerden bir tanesi öğretmenlerdir. (Sözer, 1991, s. 6; Işık ve Soran,2005).

Literatür incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçme sebeplerini araştıran birçok araştırma bulunmaktadır (Yong,1995; Chuene et al.,1999; Moran et al.,2001; Boz ve Boz,2008; Atıcı,2013; Nalçacı ve Sökmen,2016). Türkiye’de üniversitelere öğrenci seçme ve yerleştirme sınav sistemi, üniversite eğitimi almak isteyen öğrenci sayısının üniversitelerin kapasitesinden fazla olması gibi şartlar üniversiteye yerleşen öğrencilerin bazen ilgi, yetenek ve beklentileri dışında bölümleri tercih etmelerine de sebep olmaktadır (Yaman vd.,2008). Literatürde biyoloji öğretmen adaylarının biyoloji öğretmenliğini tercih etme nedenlerine bakıldığında bu nedenlerden bazıları; adayların üniversiteye giriş sınavlarında aldıkları puanların istedikleri başka bölümlere yetmemesi, her ay belirli bir gelire sahip olunması, adayların hem öğretmenlik mesleğini hem de biyoloji alanını sevmeleri, iş garantisi olması şeklindedir (Gürbüz ve Sülün,2004; Atıcı,2013).

Günümüzde Yükseköğretim Kurumu (YÖK) YÖK Atlas; verileri biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin nitelikleri ve nicelikleriyle geçmişte yapılan değerlendirmeleri birer görüş olmaktan çıkarmakta ve daha nesnel ve bilimsel bir bilgi olarak sunmaktadır (Aktaş ve Aktaş, 2018).

YKS sonuçları Türkiye’de uygulanan eğitim politikaları açısından ayrı bir öneme sahiptir (Çokışler, 2022). Çünkü Türkiye’de ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrenciler için YKS hayatlarındaki önemli dönüm noktalarından birisidir. Öğrencilerin YKS’de göstermiş oldukları başarı, gelecekte hayatlarına yön veren bir mesleğe sahip olmalarını sağlamaktadır (Yağcı ve Güney,2022). YKS; Alan Yeterlilik Testi (AYT), Temel Yeterlilik Testi (TYT) ve Yabancı Dil Testi (YDT) olmak üzere üç testten oluşmaktadır. Bu testlerden TYT sınavında; Türkçeden 40 soru, Matematikten 40 soru, Sosyal Bilimlerden 20 soru ve Fen Bilimlerinden 20 soru yer almaktadır. Fen ve Sosyal Bilimler soruları %17, Türkçe ve Matematik soruları ise %33 oranında etki etmektedir. AYT sınavı; Fen bilimleri testi, Türk dili ve edebiyatı-Sosyal bilimler -1 testi, Sosyal Bilimler -2 testi ve Matematik testi olmak üzere toplam 4 testten oluşmaktadır. Her testten 40 ar soru bulunmakta ve toplam 160 soru yer almaktadır. YDT: Almaca, Arapça, Fransızca, Rusça ve İngilizce dillerinde yapılmakta olup toplam soru sayısı 80’dir (ÖSYM, 2022). Sınava dayalı olan eğitim sistemimizde YKS ne kadar önem taşımakta ise öğretmen atamalarında önemli bir rolü üstlenen KPSS de bireylerin geleceğini belirlemede o kadar etkili olmakta ve öğretmen adayları açısından o kadar önemlidir. Biyoloji öğretmen adaylarının atanabilmesi için KPSS kapsamında yer alan genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimleri alanlarında başarılı olmaları gerekmektedir (Karataş ve Güleş, 2013). Biyoloji öğretmenliği programını bitiren öğretmen adayları için KPSS Genel Kültür, Genel Yetenek Eğitim Bilimleri ve Öğretmenlik Alan Bilgisi Testinden (ÖABT) oluşmaktadır. ÖABT Eğitim Fakültesi mezunlarına ek olarak getirilen bir sınavdır. Öğretmen atamalarında 18 branştaki öğretmen adaylarına Genel Yetenek, Genel Kültür ve Eğitim Bilimleri testlerinin yanı sıra ÖABT uygulanmaktadır. ÖABT’ye katılan adayların KPSSP121 puanı hesaplanmaktadır. Öğretmen alımında bu puan esas alınarak yerleştirme gerçekleştirilmektedir. Soruların puan türüne etkisi Genel

Yetenek Testi %15, Genel Kültür Testi %15, Eğitim Bilimleri %20 ve ÖABT %50 şeklindedir. ÖABT’ de adaylara biyoloji alanı ile ilgili 75 soru sorulmaktadır (URL, 2022a).

Biyoloji Öğretmenliği Programı biyoloji eğitiminin çok büyük parçalarından olup bu programa yerleşen öğrenciler programın ilerleyen süreci açısından önem taşımaktadır. Dolayısıyla etkili bir biyoloji eğitimi ve öğretimi için bu alana hâkim biyoloji öğretmenlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın giderilebilmesi için öğretmen adaylarının eğitim fakültelerindeki hazır bulunuşluk düzeylerinin araştırılması ve akademik açıdan başarılarını artıracak planlamaların yapılması önem taşımaktadır (Yılmaz ve Çiftçi, 2021). Bu açıdan biyoloji öğretmenliğinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin öğrenim sürecindeki başarı puanları ile mezun olduktan sonraki başarı durumlarının değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı Biyoloji öğretmenliği programına ilişkin verileri değerlendirmektir.

Bu amaç doğrultusunda YÖK Atlas verileri Biyoloji Öğretmenliği programına kayıt yaptıran ve mezun olan öğrenciler hakkında hangi nitel ve nicel verileri sunmaktadır sorusuna cevap aranmıştır. Bu araştırma ile Biyoloji öğretmenliği programının değerlendirilmesiyle birlikte literatüre önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışmada doküman analizi gerçekleştirilmiştir. Doküman analizi, yazılı dokümanların içeriğini titizlikle ve sistematik bir şekilde analiz etmek için kullanılan bir araştırma yöntemidir (Wach & Ward, 2013). Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği, tarama modeli esas alınarak gerçekleştirilmiştir (Şimşek vd.,2020). Betimsel amaçlı olarak planlanan çalışmada, nitel paradigmaya bağlı durum analizi yaklaşımı benimsenmiş, araştırma bütüncül tek durum deseninde (Çokişler,2021) gerçekleştirilmiştir. Bütüncül tek durum deseni, tek bir analiz birimiyle bir birey, bir program, bir okul vb. bütüncül olarak yürütüldüğü çalışmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 290). Bütüncül tek durum çalışmaları araştırmacıların çağdaş bir olguyu veya deneyimi yorumlamalarına yardımcı olmaktadır (Yin, 2014; Bascombe-Fletcher,2018). Bu sebeple çalışmada YÖK atlas veri tabanında bulunan Biyoloji öğretmenliği programına ait verileri bütüncül şekilde analiz edebilmek için bu yaklaşım tercih edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmada; Türkiye örneklemini oluşturan Biyoloji öğretmenliği programı bulunan ve YÖK Atlas da verileri yer alan 9 üniversitenin (Balıkesir Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, On dokuz Mayıs Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Van yüzüncü yıl Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi (KKTC Uyruklu), Gazi üniversitesi) verisi incelenmiştir. Araştırma evrenini Türkiye’deki üniversitelerin Biyoloji Öğretmenliği Programları oluşturmaktadır. 2020-2021-2022 eğitim öğretim yılında eğitim veren üniversitelerin Biyoloji Öğretmenliği Programları örneklem olarak kabul edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Biyoloji öğretmenliği programına ilişkin veriler <https://yokatlas.yok.gov.tr/> adresinden elde edilmiştir. İlk olarak “Program atlası” bölümünde lisans programı sekmesinden Biyoloji öğretmenliği programı seçilerek Biyoloji Öğretmenliği programı bulunan bütün üniversitelerin 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ait genel bilgileri (yerleşenlerin cinsiyet dağılımı, toplam kontenjan, toplam yerleşen sayısı, yerleşen son kişinin puanı, tavan puanı (0,12), tavan başarı sırası, yerleşenlerin ortalama diploma notu verileri) derlenmiştir. İkinci aşamada “Net sihirbazı” bölümünde lisans programı sekmesinden Biyoloji öğretmenliği programı seçilerek 2020, 2021 ve 2022 yılına ait yerleşen son kişinin Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP), TYT Türkçe, Sosyal, Matematik ve Fen ve AYT Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji alanlarına ilişkin net ortalamaları verileri derlenmiştir. Son aşamada “Mezun Başarı Atlası” Bölümünden sınav sekmesinden “KPSS-1: Genel Yetenek-Genel Kültür” ve “KPSS-2: KPSS121” sınavları seçilerek; Genel Yetenek-Genel Kültür puanları ve KPSS121 puanları derlenerek tablo haline getirilmiştir. Derlenen veriler tablolar haline getirilmiştir. Veriler Yök Atlas veri tabanından 22 Şubat 2023 tarihinde alınmıştır. Taramada Biyoloji öğretmenliği programı bulunan bütün üniversiteler araştırmaya dahil edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada betimsel analiz ile veriler analiz edilmiş, bu veriler aritmetik ortalama, mod, frekans, yerleşen öğrenci sayıları temel alınarak değerlendirme yapılmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Bu araştırmanın amacı Biyoloji öğretmenliği programına ilişkin verileri değerlendirmektir. Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulgular aktarılarak yorumlanmıştır

Tablo 1. Biyoloji Öğretmenliği Programı Yüksek Öğretim Girdi Göstergeleri Genel Bilgileri (2020-2021-2022)

	Toplam Kontenjan (N)			Toplam Yerleşen (N)			Yerleşen Son Kişinin Puanı			Yerleşen Son Kişinin Başarı Sırası			Tavan Puanı		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Balıkesir Üniversitesi	20	20	21	15	16	20	283,24	248,20	298,48	299,88	298,65	298,28	313,85	260,58	312,51
Dokuz Eylül Üniversitesi	21	21	21	21	21	21	304,34	262,11	312,65	243,91	252,25	257,10	322,42	279,46	379,29

Yök Atlas (2020-2021-2022) Verilerine Göre Biyoloji Öğretmenliği Programına Yerleşen Öğrenci Sayıları Ve Puanları Üzerine Bir Değerlendirme

Gazi Üniversitesi	21	21	21	21	21	21	313,25	271,19	326,50	223,96	226,83	223,16	333,79	280,34	339,14
Hacettepe Üniversitesi	21	21	21	21	21	21	324,74	282,17	341,26	200,82	200,13	192,05	402,61	338,06	362,95
Marmara Üniversitesi	21	21	21	21	21	21	315,43	271,46	326,06	219,28	226,15	224,16	363,90	304,85	365,12
Necmettin Erbakan Üniversitesi	21	21	21	8	8	19	283,64	248,66	298,06	298,67	297,03	299,61	301,89	265,61	319,46
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	21	21	21	15	15	21	284,19	248,29	299,71	297,11	298,33	294,39	356,48	290,46	412,76
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	0	0	21	-	-	4	-	-	300,31	-	-	292,58	-	-	318,41
Dokuz Eylül Üniversitesi (KKTC Uyruklu)	0	0	2	-	-	1	-	-	349,85	-	-	176,20	-	-	349,85

Tablo 1 Devamı. Biyoloji Öğretmenliği Programı Yüksek Öğretim Girdi Göstergeleri Genel Bilgileri (2022-2021-2022)

	Tavan Başarı Sırası			Yerleşenlerin Ortalama OBP			Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu			Yerleşen Erkek (N)			Yerleşen kız (N)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Bahkesir Üniversitesi	222,60	256,93	257,48	417,20	414,06	408,69	83,4	82,8	81,7	1	3	7	14	13	13
Dokuz Eylül Üniversitesi	205,23	206,34	131,17	415,98	430,01	413,59	83,2	86	82,7	5	6	7	16	15	14
Gazi Üniversitesi	184,60	204,26	196,25	424,25	428,68	426,91	84,9	85,7	85,4	3	3	3	18	18	18
Hacettepe Üniversitesi	97,16	106,19	154,61	433,58	437,57	437,17	86,7	87,5	87,4	6	3	4	15	18	17

Marmara Üniversitesi	140,08	154,89	151,37	416,69	420,62	428,33	83,3	84,1	85,7	3	4	5	18	17	16
Necmettin Erbakan Üniversitesi	249,82	242,00	239,90	400,11	413,45	425,84	80	82,7	85,2	1	1	3	7	7	16
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	149,88	182,09	92,23	416,60	402,48	431,24	83,3	80,5	86,2	2	4	5	13	11	16
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	-	-	242,45	-	-	408,72	-	-	81,7	-	-	1	-	-	3
Dokuz Eylül Üniversitesi (KKTC Uyruklu)	-	-	176,20	-	-	471,11	-	-	94,2	-	-	1	-	-	0

Kontenjan sayısı her sene YÖK ve ÖSYM tarafından oluşturulan eğitim komisyonları tarafından belirlenmektedir (Taflı, 2021). Tablo 1’de Biyoloji Öğretmenliği programı bulunan üniversitelere verilen toplam kontenjan ve toplam yerleşen sayıları bulunmaktadır. Tablo 1 incelendiğinde üniversitelere en fazla 21 genel kontenjan verildiği ve bu üniversiteler içerisinde Dokuz Eylül, Gazi, Hacettepe ve Marmara Üniversitesine 2020, 2021 ve 2022 yıllarında verilen kontenjanların %100 oranında dolduğu ve boş kontenjan kalmadığı görülmektedir. Nitekim üniversitelerin iyi ve kaliteli oluşu bu durumun sebebi olarak gösterilebilir. Türkiye’nin en iyi üniversiteleri listesi olarak açıklanan üniversitelere bakıldığında (URL, 2022b) Dokuz Eylül, Gazi, Hacettepe Marmara ve Atatürk üniversitesi gibi üniversitelerin diğer biyoloji öğretmenliği programı bulunan üniversitelere göre üst sıralarda yer aldığı görülmektedir. Atatürk üniversitesi listede en iyiler arasında yer almasına rağmen biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrenci bulunmamaktadır. Bu durumun sebebi olarak üniversitenin bulunduğu iklim koşulu düşünülebilir. Akar (2017) çalışmasında üniversite öğrencilerinin daha önceden yaşadığı iklime, beklentilerini karşılayacak sosyal ve kültürel çevreye yakın yer alan üniversiteleri tercih etmesi durumunu beklenen ve olağan bir olay şeklinde ifade etmiştir. Yerleşenler cinsiyet bakımından incelendiğinde çoğunluğun kız olduğu görülmektedir. Atıcı (2013) çalışmasında Biyoloji öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan adayların büyük bir bölümünü kızların oluşturduğunu, adaylardan bölümü ilk 10 tercihi arasına yazan kızların oranının erkeklere oranla daha fazla olduğunu belirtmiştir. Nitekim literatür incelendiğinde de öğretmenliğin genelde bayan mesleği olduğu ve kızlar tarafından daha çok tercih edildiği görülmektedir (Gold, 1996; Nayir ve Taneri, 2013; Tan, 2000). Yerleşenlerin ortaöğretim başarı puanları (OBP) ve yerleşen son kişinin puan durumları incelendiğinde 2020 ve 2021 yıllarında Hacettepe üniversitesinin en yüksek puana sahip olduğu görülmektedir. 2022 yılında ise en yüksek OBP ve yerleşme puanı Dokuz Eylül Üniversitesi (KKTC Uyruklu)’ne aittir. Diğer taraftan Yükseköğretim kurumları sınavı tercih işlemlerinde, adayların puanları yerine başarı sıralamalarına göre tercihte bulunması oldukça

önemlidir. Yılmaz (2020) çalışmasında puanların yıllar içerisinde değişiklik göstermesi tek başına değişen başarıyı yorumlamak için yeterli olmadığını, bu durumun nedeni olarak değişen sınav sistemi ve testlerin yıldan yıla farklı oranda zor olmasının bu puanların değişiminde etkili olduğunu belirtmiştir. Tablo 1’de 2021 yılı puan durumları incelendiğinde çoğunlukla puanlarda bir önceki seneye göre düşüş olduğu, 2022 yılında ise her iki seneye göre artış olduğu görülmektedir. 2021 yılında pandemi olması bu durumun nedeni olarak gösterilebilir.

Tablo 2.YÖK Atlas (2020-2021-2022) Verilerine Göre Biyoloji Öğretmenliği Programlarına TYT Taban Puanına Göre Yerleşen Son Kişinin Netleri

Üniversite	Yerleşen Son Kişinin Puanı			Yerleşen Sayısı	TYT Türkçe Net Sayısı			TYT Sosyal Net Sayısı			TYT Mat Net Sayısı			TYT Fen Net Sayısı				
	Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP)				(Toplam Soru Sayısı)			(Toplam Soru Sayısı)			(Toplam Soru Sayısı)			(Toplam Soru Sayısı)				
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022			
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ - (KKTC Uyruklu)	-	-	471,111	-	-	1	-	-	25,3	-	-	13,0	-	-	12,5	-	-	7,8
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	444,250	450,950	401,738	21	21	21	29,00	29,00	26,8	7,50	3,00	6,5	19,50	12,25	24,8	8,50	9,00	12,0
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	440,800	391,905	396,702	21	21	21	18,75	24,75	29,5	11,25	6,75	12,0	16,00	8,25	9,3	11,50	3,00	9,3
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	436,250	439,450	428,553	21	21	21	20,00	27,00	19,8	8,75	6,00	0,0	10,25	5,50	21,8	12,50	9,00	9,8
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	374,050	471,122	468,057	21	21	21	18,00	32,75	22,5	6,75	12,25	6,3	17,50	11,25	4,3	3,50	1,50	9,5
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	-	-	444,690	-	-	4	-	-	28,5	-	-	4,0	-	-	13,3	-	-	4,5
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	343,950	384,831	435,786	15	15	21	24,50	23,25	17,8	3,75	8,00	4,5	8,00	4,75	21,8	12,75	10,00	6,8
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	364,550	403,387	414,963	15	16	20	27,75	20,25	30,0	8,25	5,75	13,3	11,50	5,25	15,0	9,25	1,50	8,8
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	366,700	430,861	374,211	8	8	19	28,25	15,75	30,8	6,75	9,00	7,3	10,75	5,50	9,3	10,50	8,50	9,8

Tablo 2’de üniversitelerin Biyoloji Öğretmenliği Programlarına son yerleşen öğrencilerin TYT netleri yer almaktadır. Tablo 2 incelendiğinde 2020 yılında Biyoloji öğretmenliği programına son yerleşen öğrenci en düşük puan ile Ondokuz Mayıs Üniversitesine; en yüksek puan ile Hacettepe üniversitesine, 2021 yılında en düşük puan ile Ondokuz Mayıs Üniversitesine; en yüksek puan ile Dokuz Eylül üniversitesine; 2022 yılında ise en düşük puan ile Necmettin Erbakan Üniversitesine; en yüksek puan ile Dokuz Eylül üniversitesine yerleşmiştir. Son iki yılda Dokuz Eylül Üniversitesine yerleşen öğrencilerin yüksek puanla yerleştikleri görülmektedir.

2020 yılında Biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrenciler TYT’de Türkçe Testinden 23,75 (%59,38), Sosyal Bilimler Testinden 7,57 (%37,86), Temel Matematik Testinden 13,36 (%33,39) ve Fen Bilimleri Testinden 9,78 (%48,93) ortalama net soru yapmışlardır. 2020 yılında öğrenciler TYT’de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Sosyal Bilimler testinden yapmışlardır. 2021 yılında Biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrenciler TYT’ Türkçe Testinden 24,68 (%61,7), Sosyal Bilimler Testinden 7,25(%36,25), Temel Matematik Testinden 7,53 (%18,84) ve Fen Bilimleri Testinden 6,07 (%30,4) ortalama net soru yapmışlardır. 2021 yılında öğrenciler TYT’de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Fen Bilimleri testinden yapmışlardır. 2022 yılında Biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrenciler TYT’ Türkçe Testinden 25,7 (%64,2), Sosyal Bilimler Testinden 7,43 (%37,2), Temel Matematik Testinden 14,7 (%36,7) ve Fen Bilimleri Testinden 8,7 (%43, 5) ortalama net soru yapmışlardır. 2022 yılında öğrenciler TYT’de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Sosyal Bilimler testinden yapmışlardır. Araştırmada 2020 ve 2022 sonuçlarının aksine 2021 yılında TYT de en az netin Fen bilimlerinden yapmış olunması dikkat çekicidir. Bu durumun sebebi olarak o yıl pandemi olması dolayısıyla tüm derslerin uzaktan eğitime uygun olmaması sebebiyle diğer yıllardan farklı bir durum sergilendiği düşünülebilir. Nitekim literatür incelendiğinde Tunç vd., (2021) yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin, uzaktan eğitim süresince anlamakta zorlandıkları alan (sayısal) derslerine daha fazla takip etmek istediklerini ve sözel olması sebebiyle eğitim derslerinin uzaktan eğitime daha uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 3. YÖK Atlas (2020-2021-2022) Verilerine Göre Biyoloji Öğretmenliği Programlarına AYT Taban Puanına Göre Yerleşen Son Kişinin Netleri

Üniversiteler	AYT Matematik			AYT Fizik			AYT Kimya			AYT Biyoloji		
	(40) (Toplam Soru Sayısı)			(14) (Toplam Soru Sayısı)			(13) (Toplam Soru Sayısı)			(13) (Toplam Soru Sayısı)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ-(KKTC Uyruklu)	-	-	11,8	-	-	5,3	-	-	5,3	-	-	10,5

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	15,50	10,75	25,0	4,50	2,25	1,3	2,50	3,50	2,8	2,75	3,50	1,5
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	23,75	14,75	7,0	-	1,75	2,8	0,75	0,25	9,0	3,25	2,50	8,3
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	7,75	1,75	18,8	3,00	2,25	4,5	5,50	6,00	2,8	5,50	10,75	5,0
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	25,75	3,00	11,8	1,50	0,75	3,8	-	2,75	3,8	1,25	6,75	8,0
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	-	-	17,0	-	-	2,0	-	-	1,0	-	-	2,3
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	9,75	1,00	17,5	1,75	2,25	2,0	4,75	8,50	3,0	8,75	7,00	-0,3
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	10,00	9,25	3,0	-	0,00	-0,3	8,00	5,25	5,0	3,00	5,00	6,0
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	7,75	1,00	12,3	-	1,25	1,8	5,50	8,50	5,0	7,25	5,75	1,8

Biyoloji Öğretmenliği Programına yerleşen öğrencilerin AYT puanları Tablo 3’de yer almaktadır. Tablo 3 incelendiğinde 2020 yılında Biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin ortalama netleri Matematik Testinde 14,32(%35,8), Fizik testinde 2,69(%19,2), Kimya Testinde 4,5(%34,6), Biyoloji testinde 4,54(34,9) olmuştur. 2021 yılında Biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin ortalama netleri Matematik Testinde 5,93(%14,82), Fizik testinde 1,5(10,7), Kimya Testinde 4,96(%38,2), Biyoloji testinde 5,89(%45,33) olmuştur. 2022 yılında Biyoloji öğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin ortalama netleri Matematik Testinde 13,8 (%34,5), Fizik testinde 2,58(%18,4), Kimya Testinde 4,19(%32,2), Biyoloji testinde 4,79(%36,8) olmuştur. AYT puanlarına ilişkin ortalama netler yıllara göre incelendiğinde öğrencilerin en fazla başarılı oldukları test grubu 2020 yılında Matematik testi ;2021 ve 2022 yıllarında ise Biyoloji testi olmuştur.

Tablo 4. Biyoloji Öğretmenliği lisans programı mezunlarının KPSS-1 Genel Yetenek-Genel Kültür ve KPSS121 Ortalama Puanları

Üniversiteler	KPSS-1 Genel Yetenek- Genel Kültür (Ortalama) Puanı	KPSS-2 KPSS121(Ortalama) Puanı
MARMARA ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	69,91047	68,73992
GAZİ ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	69,36610	67,96268
BALIKESİR ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	67,89370	66,42232

HACETTEPE ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	68,81842	66,18520
ATATÜRK ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	66,87719	65,31072
ONDOKUZ MAYIS ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	67,97997	65,31053
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİV.- Biyoloji Öğretmenliği	68,56254	65,21284
DOKUZ EYLÜL ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	69,48968	65,20647
DOKUZ EYLÜL ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği (KKTC Uyrıklı)	69,48968	65,20647
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİV.-Biyoloji Öğretmenliği	66,28665	64,46565

Tablo 4 'te Biyoloji öğretmenliği lisans programı mezunlarının KPSS1: Genel Yetenek-Genel Kültür ortalama puanları incelendiğinde en yüksek ortalama puanının Marmara Üniversitesine ait olduğu, ikinci sırada ise Dokuz Eylül Üniversitesinin yer aldığı görülmektedir. En düşük ortalama puanı ise Van Yüzüncü Yıl Üniversitesine aittir. Biyoloji öğretmenliği lisans programı mezunlarının KPSS2:KPSS121 (ortalama-sı) başarıları incelendiğinde en yüksek ortalama puanının Marmara Üniversitesinin, ikinci sırada ise Gazi Üniversitesinin yer aldığı görülmektedir. Puanların genel olarak birbirlerine yakın olmakla beraber en düşük ortalama puanının ise Van Yüzüncü Yıl Üniversitesine ait olduğu görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak üniversitelerde yer alan öğretim programı farklılığı düşünülebilir. Nitekim Işık ve Soran (2005) yapmış oldukları çalışmada Türkiye'de biyoloji öğretmeni yetiştiren üniversitelerin öğretim programlarında bulunan alan dersleri, laboratuvar dersleri, seçmeli alan dersleri, öğretmenlik meslek dersleri, seçmeli öğretmenlik meslek dersleri ve genel kültür dersleri, ders isimleri, ders sayısı, toplam haftalık ders saati, toplam kredi ve derslerin dönemlerine ait bilgiler açısından karşılaştırılmış ve öğretmenlik meslek dersleri dışında üniversitelerin öğretim programları arasında farklılıklar bulunduğunu belirtmişlerdir.

2020 YKS taban puanları incelendiğinde Hacettepe Üniversitesinin YKS taban puanı 282,17 iken Marmara Üniversitesinin 271,45; Dokuz Eylül üniversitesinin ise 262,11 olduğu görülmektedir (YÖK ATLAS, 2020). YKS taban puanlarına bakıldığında KPSS puanlarında (KPSS1: Genel Yetenek-Genel Kültür ve KPSS2:KPSS121) Hacettepe üniversitesinin ilk sırada olmadığı görülmektedir. Bununla beraber Biyoloji öğretmenliği programındaki öğrencilerin KPSS2:KPSS121 başarılarının düşük olduğu söylenebilir. Bu konu ile alakalı olarak Özyay Köse (2015) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının görüşlerinin çoğunlukla Biyoloji öğretmenliği Alan Bilgisi testinde yer alan "Alan" eğitimi sorularını çözmek için lisans eğitimi sırasında alınan eğitimin yeterli olmadığını ancak alan bilgisi sorularını çözmek için lisans eğitimi sırasında alınan eğitimin yeterli olduğunu Biyoloji öğretmenliği Alan Bilgisi testinde yer alan soruların eğitim fakültesi müfredatıyla örtüşmediği ve bu testi geçmek için

mutlaka derslane desteği alınması gerektiği şeklinde olduğunu belirtmiştir. Göktaş vd., (2014)'nin çalışma sonuçlarına göre, fen ve teknoloji ğretmen sınavda sorulan soruların öğretmenlik mesleği için gerekli düzeyin olduğua üzerinde olduğunu belirtmişlerdir

Sonuç ve neriler

Biyoloji ğretmenliği programına kayıt yaptıran öğrencilerin ve mezun olan öğrencilerin genel durum tablosunu ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada YK ATLAS veri tabanına ait 2020, 2021, 2022 verilerinden faydalanılmıştır. Araştırma sonuçları řu şekildedir; 2022 yılında niversitelerin Biyoloji ğretmenliği programı toplam kontenjanı 191, yerleşen ğrenci sayısı ise 149'dur. 2020 yılında Biyoloji ğretmenliği programına son yerleşen ğrenci en düşük puan ile Ondokuz Mayıs niversitesine; en yüksek puan ile Hacettepe niversitesine, 2021 yılında en düşük puan ile Ondokuz Mayıs niversitesine; en yüksek puan ile Dokuz eylül niversitesine; 2022 yılında ise en düşük puan ile Necmettin Erbakan niversitesine; en yüksek puan ile Dokuz eylül niversitesine yerleşmiştir. Adayların TYT ve AYT netleri, biyoloji ğretmenliği programına yerleşen öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olmadığını göstermiştir. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç; 2020 yılında ğrenciler TYT'de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Sosyal Bilimler testinden; 2021 yılında TYT'de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Fen Bilimleri testinden; 2022 yılında ise TYT'de en fazla neti Türkçe testinden en az neti ise Sosyal Bilimler testinden yapmışlardır. AYT puanlarında öğrencilerin en fazla başarılı oldukları test grubu 2020 yılında Matematik testi; 2021 ve 2022 yıllarında ise Biyoloji testi olmuştur. Biyoloji ğretmenliği lisans programı mezunlarının KPSS1: Genel Yetenek-Genel Kültür başarıları açısından en yüksek başarı puanı Marmara niversitesine en düşük başarı puanı ise Van Yüzüncü Yıl niversitesine aittir. KPSS2:KPSS121 (ortalaması) başarıları açısından en yüksek başarı puanı Marmara niversitesine, en düşük başarı puanı ise Van Yüzüncü Yıl niversitesine aittir. Alan yazından edinilen bilgiler ve araştırmadan edinilen sonuçlara bakıldığında geliştirilen öneriler aşağıdaki gibi sırayla belirlenmiştir.

- Bu araştırmada Biyoloji ğretmenliği programına yerleşen öğrenciler ele alınmış gelecekteki araştırmalarda farklı bölümler incelenebilir ve farklı sonuçlar elde edilebilir
- Cinsiyet bakımından kızlar lehine bir tercih eğilimi olan Biyoloji ğretmenliği programlarına erkek öğrencilerin daha az olmasının nedenlerinin tespitine yönelik çalışmalar yapılabilir
- Biyoloji ğretmenliği programına daha başarılı öğrencilerin gelmesini sağlamak amacıyla ilk sıralarda tercihlerine yerleşen öğrencilere burs vb. farklı teşvikler sunulabilir.
- YK Atlas veri tabanından önceki yılların sonuçları ile yapılacak karşılaştırmalarla yapılacak araştırmalarda daha detaylı sonuçlar elde edilebilir.
- Biyoloji ğretmenliği programı bulunan üniversitelere yerleşen ğrenci sayısının azlığının nedenine yönelik detaylı araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

Akar, C. (2017), “*Üniversite seçimini etkileyen faktörler: İktisadi ve idari bilimler öğrencileri üzerine bir çalışma*”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 7(1), 97-120.

Aktaş, Ö. ve Aktaş, D. (2018), “*Yükseköğretim program atlası (2018) verilerine göre tarih bölümlerinin ve tarih öğretmenliği programlarının değerlendirilmesi*”, Turkish History Education Journal, 8(2), 476-498.

Atıcı, T. (2013), “*Biyoloji öğretmen adaylarının bölümü tercih etme nedenleri ve akademik başarıları*”, Turkish Journal of Education, 2(4), 4-12.

Barnogul, K., & Khilola, T. (2022), “*The essence of the biological education process, teaching printouts and legislation*”, Asian Journal of Multidimensional Research, 11(4), 129-133.

Bascombe-Fletcher, P. A. (2018). *A qualitative single-case holistic case study of faculty integration of digital technology into their teaching at one university in Trinidad and Tobago*. (Doctoral dissertation, University of Phoenix).

Başaran, İ.E. (1992). *Eğitime Giriş*. Gül Yayınları, Ankara.

Bilgiç, B. B. ve Şener, Ö. (2022), “*YKS Öğrencilerinin Covid-19 Korkusu, Sınav Kaygısı ve Başa Çıkma Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*”, İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(2), 145-168.

Boz, Y. ve Boz, N. (2008), “*Kimya ve Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmen Olma Nedenleri*”, Kastamonu Eğitim Dergisi, 16(1), 137-144.

Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J. (2020). *The Psychological Impact Of Quarantine And How To REDUCE İT: Rapid Review Of The Evidence*. The Lancet, 395(10227), 912-920. doi: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30460-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30460-8).

Cansaran, A. (2004), “*Biyoloji öğretmenliği öğrencilerinin biyoloji öğretmenliği programı hakkında düşünceleri*”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(1),1-21.

Cengiz, İ. Y. ve Ekici, G. (2019), “*Biyoloji öğretmen adaylarının biyoloji eğitimi laboratuvar dersine ilişkin metaforik algılarının incelenmesi*”, OPUS International Journal of Society Researches, 11(18), 1218-1258.

Chuene K, Lubben F ve Newson G (1999), “*The views of pre-service and novice teachers on mathematics teaching in South Africa related to their educational experience*”, Educational Research, 41(1), 23-34.

Çetin, Y., ve Başbay, M. (2015), “*Öğretmen ve öğrenci gözüyle on ikinci sınıf biyoloji dersi öğretim programı*”, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 38(38), 115-130.

Çokişler, N. (2022), “*YKS 2022 Sonuçları Ardından Turist/Turizm Rehberliği Programları Üzerine Bir Değerlendirme*”, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 33(2), 146-154.

Çokışler, N. (2022), “*Turist Rehberliği Programlarına Yerleşen Adayların Üniversite Snavı Başarı İstatistikleri Üzerine Betimsel Bir Analiz (2021)*”, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 12(3), 621-632.

Delibaş, H. ve Babadoğan, C. (2009), “*Almanya İngiltere ve Türkiye Biyoloji öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması*”, İlköğretim Online Dergisi, 8(2), 556-566.

Ergezen, S. (1994). *Biyoloji Eğitiminin Önemi ve Orta Öğretimde Biyoloji Öğretimi*. I. Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu, 9 Eylül Üni. Yay., 171-177.

Ertürk, S. (1984). *Eğitimde Program Geliştirme (5. Baskı)*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları

Gold, A. (1996). *(Women and) Educational Management*. Gender Equality for 2000 and Beyond Conference, Ireland.

Göktaş O., Kurt H., Ekici G. ve Gökmen A. (2014). *Fen ve Teknoloji Öğretmen Adaylarının KPSS Kapsamındaki Alan Snavına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi*. 11. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Adana 2014. Özetler Kitabı 955.

Güllaç, E. T. (2023), “*Eğitim fakülteleri lisans programlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinin değerlendirilmesi*”, Trakya Eğitim Dergisi, 13(1), 559-575.

Gürbüz, H. ve Sülün, A. (2004), “*Türkiye’de biyoloji öğretmenleri ve biyoloji öğretmen adaylarının nitelikleri*. *Milli Eğitim Dergisi*”, 161(31), 192-204.

Işık, S. ve Soran, H. (2005), “*Biyoloji öğretmeni yetiştiren kurumların öğretim programlarının karşılaştırılması*”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(28), 109-117.

Karataş, S., Güleş, H. (2013), “*Öğretmen atamalarında esas alınan merkezi sınavın (KPSS) öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi*”, Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi, 6(1), 102-119.

Kılıç, G. (2009). *Üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören biyoloji eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin nanobiyoteknoloji eğitimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Konak, S. ve Özhasar, Y. (2019), “*Turizm lisans öğrencilerinin turizm ile ilgili bölümleri tercih nedenleri*”, International Journal of Contemporary Tourism Research, 3(1), 1-11.

Moran, A., Kilpatrick, R., Abbott, L., Dallat, J., ve McClune, B. (2001), “*Training to teach: Motivating factors and implications for recruitment*”, Evaluation and Research in Education, 15, 17-32

Nalçacı, A. ve Sökmen, Y. (2016), “*Öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki*”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 717-727.

Nayir, K. F., & Taneri, P. O. (2013), "*Karatekin Üniversitesi pedagojik formasyon öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini seçme nedenlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi*", Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi, 2(2), 1-13.

ÖSYS, (2022). *Yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu*. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

Özay Köse, E. (2015), "*Biyoloji Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Ortaöğretim Biyoloji Öğretmenliği Programının Biyoloji Öğretmenlik Alan Bilgisi Testine Uygunluk Düzeyi*", Fen Bilimleri Öğretimi Dergisi, 3(1), 40-51.

Sönmez, V. (1994). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Pegem Yayınları.

Sözer, E. (1991). *Türk Üniversiteleri'nde öğretmen yetiştirme sistemlerinin öğretmenlik davranışlarını kazandırma yönünden etkililiği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.

Şimşek, A., Solmaz, R. ve Güleç, E. (2020), "*YÖK atlas verilerine göre gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerinin değerlendirilmesi: ege bölgesi örneği*", Uluslararası global turizm Araştırmaları Dergisi, 4(2), 127-137.

Taflı, T. (2021), "*Türkiye'deki Fen Bilimleri Öğretmenliği Programlarının Genel Durumlarının ve Atama Sayılarının İncelenmesi*", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (46), 262-280.

Tan, M. (2000). *Eğitimde Kadın-Erkek Eşitliği ve Türkiye Gerçeği: Kadın-Erkek Eşitliğine Doğru Yürüyüş: Eğitim, Çalışma Yaşamı ve Siyaset*. İstanbul: TÜSİAD:21-111.

Tunç, C., Tunç, A., Dede, E., Taşarsu, E. ve KILIÇ, E. (2021), "*2020-2021 Eğitim Öğretim Yılında Sınavlara Hazırlanan 8. ve 12. Sınıflarda Pandemi Döneminin Öğrenciler Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması*", International Journal of Trends and Developments in Education, 1(1), 19-32.

Tüylüoğlu, T. (2003). *Türkiye'de Turizm Eğitiminin Niteliği. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı*, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara Üniversitesi: Ankara.

URL (2022a) <https://izmiryargiakademi.net/Yargi/KursDetay/1/oabt-nedir--kac-soru-sorulur--hangi-branslarda-uygulanir-> erişim tarihi 24_02_2023

URL (2022b) <https://www.global-yurtdisiegitim.com/blog/turkiyenin-en-iyi-universiteleri-2022>. Erişim tarihi 24_02_2023

Üzülmez, M. ve Arslan, F. (2019). *YÖKATLAS veri tabanına göre Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi'nin etki alanı*. In 2nd International Symposium of Bandırma and Surrounding (pp. 17-19).

Wach, E., & Ward, R. (2013). *Learning about qualitative document analysis*. <http://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/handle/20.500.12413/2989>

Yağcı, A. ve Güney, E. (2022), “*Yükseköğretim Program Atlas (2021) Verilerine Göre Özel Güvenlik ve Koruma Programının Değerlendirilmesi*”, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 9(3), 152-173.

Yaman, M., Gerçek, C., & Soran, H. (2008), “*Biyoloji öğretmen adaylarının mesleki ilgilerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi*”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 35(35), 351-361.

Yetkin, Y. (1998), “*Biyoloji eğitimi ile sağlanan davranış değişikliklerinin insanın yücelişi ve dünya barışına katkısı*”, Turkish Journal of Biology, 22, 347-367.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, A. (2020). *Türkiye’de coğrafya öğretmenliği programlarının genel durumu ve değerlendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Yılmaz, A., & Çifçi, T. (2021), “*Evaluation of geography teaching in terms of student preference according to the higher education program atlas data: The case of Marmara University (2016- 2020)*”, International Journal of Geography and Geography Education (IGGE), 44, 38-54.

Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods (5th ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Yong, B.C.S. (1995). *Teacher Trainees’ Motives for Entering into a Teaching Career in Brunei Darussalam*. Teaching and Teacher Education, 11, 275–280.

Yükseköğretim Program ATLAS (2021). *Mezun Başarı Atlası Biyoloji Öğretmenliği* <https://yokatlas.yok.gov.tr/mezun-basari-atlasi.php> adresinden 27 Şubat 2023 tarihinden alınmıştır.

Extended Abstract

Education is the process of creating desired biochemical changes in the brain as a result of the system or physical stimulation that is designed to change human behavior in the desired direction (Sönmez, 1994). Biology as a branch of science; It examines all living things, including humans, from macro to micro dimensions, along with the dynamic events that affect them. The fact that many factors affecting daily life are actually of biological origin, that they become problems over time, and that overcoming these problems depends on biology education has increased the importance given to biology education (Kılıç, 2009; Cengiz and Ekici, 2019). Recently, studies have begun in the form of restructuring in education faculties due to deficiencies such as the inability to train teachers in the desired quality and the inability to meet the increasing need for teachers with the introduction of eight-year compulsory primary education (Güllaç, 2023). Today, biology teachers are trained in the Department of Secondary Education Science and Mathematics Education under the Faculty of Education of 9 Universities (ÖSYS, 2022). Biology Teaching Program is a very important part of biology education and the students who are placed in this program are important for the further process of the program. Therefore, for effective biology education and training, biology teachers who are knowledgeable in this field are needed. In order to meet this need, it is important to investigate the readiness levels of teacher candidates in education faculties and make plans that will increase their academic success (Yılmaz and Çiftçi, 2021). In this respect, it is thought that the success scores of students studying in biology teaching during the education process and their success after graduation should be evaluated. The purpose of this research is to evaluate the data regarding the Biology teaching program. For this purpose, an answer was sought to the question of what qualitative and quantitative data the YÖK Atlas data provide about the students who enrolled and graduated from the Biology Teaching program.

In this research, document analysis was carried out. Document analysis is a research method used to meticulously and systematically analyze the content of written documents (Wach & Ward, 2013). In this study; The data of 9 universities that have a Biology teaching program and whose data are included in the YÖK Atlas, which constitute the Turkish sample, were examined. The research population consists of Biology Teaching Programs of universities in Turkey. Biology Teaching Programs of universities providing education in the 2020-2021-2022 academic year were accepted as samples. First, by selecting the Biology teaching program from the undergraduate program tab in the "Program atlas" section, general information for the years 2020, 2021 and 2022 of all universities with Biology Teaching programs was compiled. In the second stage, the Biology teaching program was selected from the undergraduate program tab in the "Net wizard" section and the net average data of the last settled persons for 2020, 2021 and 2022 were compiled. In the last stage, "KPSS-1: General Ability-General Culture" and "KPSS-2: KPSS121" exams are selected from the exam tab in the "Graduate Success Atlas" Section; General Ability-General Culture scores and KPSS121 scores were compiled and put into a table. The compiled data were turned into tables. The data was taken from Yök Atlas database on February 22, 2023.

According to the results of the research, the total quota for the Biology teaching program of universities in 2022 is 191 and the number of students placed is 149. The

student who was placed last in the Biology teaching program in 2020 was transferred to Ondokuz Mayıs University with the lowest score; to Hacettepe University with the highest score, and to Ondokuz Mayıs University with the lowest score in 2021; to Dokuz Eylül University with the highest score; In 2022, to Necmettin Erbakan University with the lowest score; He was placed in Dokuz Eylül University with the highest score. TYT and AYT scores of the candidates showed that the academic success of the students who were placed in the biology teaching program was not high. In 2020, students received the highest score in TYT from the Turkish test and the least score from the Social Sciences test; In 2021, the highest net score in TYT is from the Turkish test and the least net result is from the Science test; In 2022, they made the highest score in TYT from the Turkish test and the least score from the Social Sciences test. The test group in which students were most successful in AYT scores was the Mathematics test in 2020 and the biology test in 2021 and 2022. The highest success score of biology teaching undergraduate program graduates in terms of KPSS1: General Ability-General Culture and KPSS2: KPSS121 (average) success belongs to Marmara University, and the lowest success score belongs to Van Yüzüncü Yıl University.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hiçbir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale edebiyat sahasına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile arasında mali çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Ethics Committee Permission

Ethics committee permission is not required for this study. No research has been conducted on any living creature (human and animal). The article belongs to the field of literature.

Deconfliction Statement

The author of the article declares that there is no conflict of financial interest between him and any institution, organization, person related to this study.

Support and Thanks

Support was not received from any institution or organization in the study.